

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 715

Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Konya Milletvekili Ahmet Davutoğlu ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile 204 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/2782)

Not: Bu Sıra Sayısına, elektronik ortamda “http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2782 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazısı9
- Gerekçesi9

• Anayasa Komisyonu Raporu10

• Muhalefet Şerhi12

• Teklif Metni14

• Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin14

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

<i>Ahmet Davutoğlu</i>	<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Ahmet Aydın</i>
Konya	Kayseri	Adıyaman
<i>Mahir Ünal</i>	<i>Mihrimah Belma Satır</i>	<i>Mehmet Naci Bostancı</i>
Kahramanmaraş	İstanbul	Amasya
<i>Bekir Bozdağ</i>	<i>Reha Denemeç</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
Yozgat	Ankara	İstanbul
<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>İsmail Tamer</i>	<i>Şuay Alpay</i>
Kırşehir	Kayseri	Elazığ
<i>Muzaffer Çakar</i>	<i>Oğuz Kağan Köksal</i>	<i>Faruk Septioğlu</i>
Muş	Kırıkkale	Elazığ
<i>İlknur Denizli</i>	<i>Mustafa Şahin</i>	<i>Mehmet S. Hamzaoğulları</i>
İzmir	Malatya	Diyarbakır
<i>Avni Erdemir</i>	<i>Fahrettin Poyraz</i>	<i>Mehmet Geldi</i>
Amasya	Bilecik	Giresun
<i>Aydın Bıyıkhoğlu</i>	<i>Nusret Bayraktar</i>	<i>Özcan Ulupınar</i>
Trabzon	Rize	Zonguldak
<i>Murtaza Yetiş</i>	<i>Feyzullah Kıyıklık</i>	<i>Kemalettin Aydın</i>
Adıyaman	İstanbul	Gümüşhane
<i>Ali Ercoşkun</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Mehmet Sağlam</i>
Bolu	Isparta	Kahramanmaraş
<i>Tülay Bakır</i>	<i>Ayşenur İslam</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>
Samsun	Sakarya	İstanbul
<i>Alev Dedegil</i>	<i>Derya Bakbak</i>	<i>Türkan Dağoğlu</i>
İstanbul	Gaziantep	İstanbul
<i>Nesrin Ulema</i>	<i>Osman Çakır</i>	<i>Orhan Karasayar</i>
İzmir	Düzce	Hatay

<i>Halil Mazıcıoğlu</i>	<i>Cevdet Erdöl</i>	<i>Seyit Sertçelik</i>
Gaziantep	Ankara	Ankara
<i>Mustafa Gökhan Gülşen</i>	<i>Hüseyin Samani</i>	<i>Selçuk Özdağ</i>
Kastamonu	Antalya	Manisa
<i>Temel Coşkun</i>	<i>Osman Kahveci</i>	<i>Kerim Özkul</i>
Yalova	Karabük	Konya
<i>Hasan Ali Çelik</i>	<i>Rifat Sait</i>	<i>Bülent Turan</i>
Sakarya	İzmir	İstanbul
<i>Hüseyin Tanrıverdi</i>	<i>Pelin Gündeş Bakar</i>	<i>Ertuğrul Soysal</i>
Manisa	Kayseri	Yozgat
<i>Ercan Candan</i>	<i>Cem Zorlu</i>	<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>
Zonguldak	Konya	Isparta
<i>Sadık Badak</i>	<i>Tülay Babuşcu</i>	<i>İsmail Kaşdemir</i>
Antalya	Balıkesir	Çanakkale
<i>Hüseyin Filiz</i>	<i>Hüseyin Üzülmöz</i>	<i>İlknur İnceöz</i>
Çankırı	Konya	Aksaray
<i>Mehmet Şimşek</i>	<i>A. Emin Önen</i>	<i>Canan Candemir Çelik</i>
Batman	Şanlıurfa	Bursa
<i>Saftye Seymenođlu</i>	<i>Yahya Akman</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Trabzon	Şanlıurfa	Mardin
<i>Ömer Faruk Öz</i>	<i>Mehmet Altay</i>	<i>İdris Şahin</i>
Malatya	Uşak	Çankırı
<i>Bedrettin Yıldırım</i>	<i>Mehmet Yüksel</i>	<i>Mehmet Ersoy</i>
Bursa	Denizli	Sinop
<i>Feramuz Üstün</i>	<i>Mustafa Balođlu</i>	<i>Ali Aydınliođlu</i>
Gümüşhane	Konya	Balıkesir
<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haldun Ertürk</i>	<i>Eşref Taş</i>
Gaziantep	İstanbul	Bingöl
<i>Harun Tüfekci</i>	<i>Muzaffer Aslan</i>	<i>Fatih Çiftci</i>
Konya	Kırşehir	Van
<i>Abdülkerim Gök</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>Yıldırım M. Ramazanođlu</i>
Şanlıurfa	Aydın	Kahramanmaraş

<i>Nurettin Canikli</i>	<i>Abdurrahim Akdağ</i>	<i>Ahmet Salih Dal</i>
Giresun	Mardin	Kilis
<i>Aydın Şengül</i>	<i>Ruhi Açıkgöz</i>	<i>İbrahim Korkmaz</i>
İzmir	Aksaray	Düzce
<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>Zeyid Aslan</i>	<i>Zeki Aygün</i>
Bartın	Tokat	Kocaeli
<i>Ali Aşlık</i>	<i>Cevdet Yılmaz</i>	<i>Necdet Ünüvar</i>
İzmir	Bingöl	Adana
<i>Ömer Dinçer</i>	<i>Murat Yıldırım</i>	<i>Faruk Çelik</i>
İstanbul	Çorum	Şanlıurfa
<i>Halil Özcan</i>	<i>Seyit Eyyüpoğlu</i>	<i>Mehmet Akyürek</i>
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şanlıurfa
<i>M. Kasım Gülpınar</i>	<i>Suat Önal</i>	<i>A. Kutalmış Türkeş</i>
Şanlıurfa	Osmaniye	İstanbul
<i>Cahit Bağcı</i>	<i>Özlem Yemişçi</i>	<i>Orhan Atalay</i>
Çorum	Tekirdağ	Ardahan
<i>Fatih Şahin</i>	<i>Mustafa Kabakcı</i>	<i>Fazilet Dağcı Çıglık</i>
Ankara	Konya	Erzurum
<i>Zelkif Kazdal</i>	<i>Fehmi Küpçü</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>
Ankara	Bolu	Bursa
<i>Hilmi Bilgin</i>	<i>Bilal Uçar</i>	<i>Yusuf Başer</i>
Sivas	Denizli	Yozgat
<i>Şirin Ünal</i>	<i>Murat Göktürk</i>	<i>Harun Karaca</i>
İstanbul	Nevşehir	İstanbul
<i>Fevai Arslan</i>	<i>İhsan Şener</i>	<i>Alpaslan Kavaklıoğlu</i>
Düzce	Ordu	Niğde
<i>Mustafa Demir</i>	<i>İsmet Uçma</i>	<i>Muammer Güler</i>
Samsun	İstanbul	Mardin
<i>Mücahit Fındıklı</i>	<i>Mehmet Domaç</i>	<i>Mehmet Öntürk</i>
Malatya	İstanbul	Hatay
<i>Uğur Aydemir</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>	<i>Sadık Yakut</i>
Manisa	Karaman	Kayseri

<i>Muzaffer Yurttaş</i>	<i>A. Gültekin Kılınc</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>
Manisa	Aydın	Adıyaman
<i>Mehmet Doğan Kubat</i>	<i>Adnan Yılmaz</i>	<i>Ahmet Arslan</i>
İstanbul	Erzurum	Kars
<i>Fatih Han Ünal</i>	<i>T. Ziyaeddin Akbulut</i>	<i>Yalçın Akdoğan</i>
Ordu	Tekirdağ	Ankara
<i>Sevim Savaşer</i>	<i>Mehmet Şükrü Erdinç</i>	<i>İsmet Su</i>
İstanbul	Adana	Bursa
<i>M. Cemal Öztaylan</i>	<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>İlhan Yerlikaya</i>
Balıkesir	Elazığ	Konya
<i>Sıtkı Güvenç</i>	<i>H. Cemal Akın</i>	<i>İbrahim Yiğit</i>
Kahramanmaraş	Malatya	İstanbul
<i>Mehmet Erdem</i>	<i>İsmail Aydın</i>	<i>Mehmet Sarı</i>
Aydın	Bursa	Gaziantep
<i>Mehmet Ali Okur</i>	<i>A. Nejat Koçer</i>	<i>Fuat Karakuş</i>
Kocaeli	Gaziantep	Kilis
<i>Bünyamin Özbek</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Oktay Saral</i>
Bayburt	Kırıkkale	İstanbul
<i>Mine Lök Beyaz</i>	<i>Dilek Yüksel</i>	<i>Ayşenur Bahçekapılı</i>
Diyarbakır	Tokat	İstanbul
<i>M. Bilal Macit</i>	<i>Nurcan Dalbudak</i>	<i>Gülşay Samancı</i>
İstanbul	Denizli	Konya
<i>Gökçen Özdoğan Enç</i>	<i>Tülay Selamoğlu</i>	<i>Sevde Bayazıt Kaçar</i>
Antalya	Ankara	Kahramanmaraş
<i>Gülşen Orhan</i>	<i>Ahmet Yeni</i>	<i>Muhyettin Aksak</i>
Van	Samsun	Erzurum
<i>M. Kerim Yıldız</i>	<i>Salih Koca</i>	<i>Şamil Tayyar</i>
Ağrı	Eskişehir	Gaziantep
<i>Fatoş Gürkan</i>	<i>Oya Eronat</i>	<i>Ülker Güzel</i>
Adana	Diyarbakır	Ankara
<i>Ahmet Erdal Feralan</i>	<i>Fatma Salman</i>	<i>Mustafa Öztürk</i>
Nevşehir	Ağrı	Bursa

<i>Hamza Dağ</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Nurdan Şanlı</i>
İzmir	İstanbul	Ankara
<i>Ebubekir Gizligider</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Mustafa Akış</i>
Nevşehir	Ağrı	Konya
<i>Halil Ürün</i>	<i>Şenol Gürşan</i>	<i>Osman Boyraz</i>
Afyonkarahisar	Kırklareli	İstanbul
<i>M. Galip Ensarioğlu</i>	<i>Osman Ören</i>	<i>Ziver Özdemir</i>
Diyarbakır	Siirt	Batman
<i>Ali İhsan Yavuz</i>	<i>Çiğdem Münevver Ökten</i>	<i>M. Emin Dindar</i>
Sakarya	Mersin	Şırnak
<i>İsmail Safi</i>	<i>Salim Uslu</i>	<i>Vural Kavuncu</i>
İstanbul	Çorum	Kütahya
<i>Mehmet Metiner</i>	<i>Önder Matlı</i>	<i>M. Kemal Şerbetçioğlu</i>
Adıyaman	Bursa	Bursa
<i>İlyas Şeker</i>	<i>Adem Yeşildal</i>	<i>Cengiz Yavilioğlu</i>
Kocaeli	Hatay	Erzurum
<i>Hüseyin Bürge</i>	<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Salih Fırat</i>
İstanbul	Samsun	Adıyaman

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından verilen 20.03.2015 tarih ve 701 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” teklifine katılmak istiyorum.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Erol Kaya

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2782)	
ESAS	Anayasa Komisyonu

GEREKÇE

Özgürlükçü demokratik rejimlerde özellikle seçme ve seçilme hakkı konusunda yapılan eşitlikçi düzenlemeler, toplumun tüm kesimlerinin ve özellikle gençlerin siyasal hayata katılımına katkı sağlamıştır.

Demokratik siyaset geleneği gereğince genç nüfusun; ülke siyasetine yön verebilecek mevki ve makamlara seçilme hakkını haiz olması ve temsil ettiği düşüncenin, parlamento ve halk nezdinde beyanına en az diğerleri kadar hak sahibi olması icap etmektedir. Toplumunu yönetecek kişilerin, yönetim işini başarı ile yürütecek ortalama seviyenin üzerinde bir bilgi ve yeteneğe sahip olması açısından onsekiz yaş ve üzerinde olmanın yeterli bir kriter olacağı düşünülmüştür. Bu çerçevede seçilme yeterliliği yaşının onsekize indirilmesi önemli bir demokratik adım olacaktır. Dolayısıyla demokratik gelenek çerçevesinde gençlere değişen ve gelişen siyasetin bir parçası olma, Dünya ve Ülke siyasetinde söz sahibi olma hakkı tanınmış olacaktır. Kısaca; gençlerin siyasete daha aktif katılımı ve kendi akranları tarafından temsili sağlanmış olacaktır.

Öte yandan, Anayasa değişikliği Teklifi ile onsekiz yaşını doldurmuş gençlere askerlik hizmetini yapmadan da aday olabileme imkânı getirilmektedir. Askerliğini yapmadan aday olanların yoklama kaçağı veya bakaya gibi durumlarının bulunmaması, fiilen askerlik yapıyor olmaması ya da askerliğini tecil ettirmiş olmaları gerekmektedir. Bu nedenle “yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar” ibaresi “askerlikle ilgisi bulunanlar” olarak değiştirilmektedir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No: 2/2782

Karar No: 15

2.4.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlıkça 24 Mart 2015 tarihinde esas olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen; Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Konya Milletvekili Ahmet Davutoğlu ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile 205 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2782) Komisyonumuzun 31 Mart 2015 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Toplantımıza Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Çağatay Kılıç, Adalet ve İçişleri Bakanlığından yetkililer katılmışlardır.

Teklif, Anayasamızın 76 ncı maddesinde düzenlenen milletvekili seçilme yaşının 25'ten 18'e indirilmesini öngörmektedir.

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Burhan Kuzu toplantıyı açış konuşmasında seçilme yaşıyla ilgili ülke uygulamaları hakkında bilgi vermiş; bu konuda üst sınır belirleyen ülkeler olduğu gibi 18, 21 ve 25 yaş gibi sınırlar getiren ülkeler olduğunu, pek çok ülkede 18 yaşın öngörüldüğünü belirtmiştir.

Teklif sahipleri adına Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın; Teklifin gençleri ilgilendiren, onlara güvenildiğini gösteren önemli bir Teklif olduğuna dikkat çekerek genç kesimin kendi yaş grubunu temsil etmesi, 18 yaş ve üzeri vatandaşlarımıza seçme hakkı verirken seçilme hakkının da verilmesi gerektiğini, Kıta Avrupasında seçme ve seçilme yaşının eşitlenmeye başladığını ve genellikle 18 yaşın sınır olarak belirlendiğini söylemiştir. 18 yaş reşit olma yaşıdır. Bu yaşı tamamlayanlar kamuda görevlendirilebilmektedir. Yeni nesil, teknolojinin de etkisiyle daha çabuk olgunlaşmakta, daha erken birikime sahip olmaktadır. Temsil yeteneği olan herkes akranlarınca temsil edilmeli, gençlere güvenilmelidir. Bu hakkın tanınması adaletin ve eşitliğin de gereği olup gençlerin siyasete aktif olarak katılmasını sağlayacaktır. Askerlikle ilgili konu, kanuni düzenlemeler yapılırken dikkate alınacaktır.

Hükümeti temsilen Gençlik ve Spor Bakanı Çağatay Kılıç, genç nüfusun milletvekili seçilme hakkından yararlanmak istediğini, bu konuda çok talep olduğunu, doğası gereği bir yarış ve seçimin geçtiği bu mecrada bireysel çalışmanın önemli olacağını belirtmiştir. Genç nüfusa sahip olan ve bu nüfusun çoğunlukla 18-25 bandında olduğu ülkemizde gençlerin bunu hak ettiğini söylemiştir.

Teklif üzerinde üyelerimiz şu görüşleri dile getirmişlerdir;

- Teklifte yer alan düzenleme esas itibariyle olumludur. Uygulanabilirliğini sağlayacak şartlar değerlendirilmeli, yasal düzenleme yapılmalıdır. Askerlik konusu nedeniyle yaşın 21'e indirilmesi daha gerçekçi olabilirdi. Askerlik konusu yasal olarak tereddüde yol açmayacak şekilde düzenlenmelidir. Siyaset konusu yapılmaması gereken bir konudur. Milletvekili seçilme yaşının 25'e indirilmesi de iktidar ve muhalefetin el birliği ile yapılmıştır.

- Yasakçı ve engelleyici bir uygulamanın kalkmasıyla siyasete dinamizm gelecektir. Başka hakların da başlangıcı olacaktır.

- Yaşla ilgili sınırlamalar, niteliğe girmeyen, kolaycı sınırlamalardır. Rüşet yaşı 18 ise seçilme hakkı da bu yaşla başlamalıdır.

- Gençlere hak veriliyor görüntüsü altında seçimleri etkileme amacı vardır. Seçime bu kadar kısa süre kala, aday olamayacakları bir dönemde bu düzenleme getirilmektedir. İşsizlik yüksek oranlardadır. Bu sorunu çözmek için çözüm üretilmelidir. Konunun pkk bağlantısı gözden uzak tutulmamalıdır.

- Bu hakkın verilmesini pkk ile ilişkilendirmek milyonlarca Türk gencinin talebini inkârdir. Amaç gençlere seçme gibi seçilme hakkını da vermektir. Duyarlılığın bir göstergesidir. Kaygılar yasal düzenlemelerle giderilebilir.

- Samimi olmak sonuçları doğurmayı istemek demektir. Demokratik siyasete katkı sağlanmamaktadır. Demokratik katılımın en büyük engeli seçim barajıdır. Yapılmak istenen iş ciddi bile olsa yöntem ciddi değildir. Parlamentodan geçmeyeceği bilinerek getirilen bir düzenlemedir. Özgür, demokrat gençlik yetiştirme amacı yoktur.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra bir alt komisyonda değerlendirilmesi önerisi Komisyonumuzca kabul edilmemiş, maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin 1 inci maddesi üzerindeki görüşmelerde “ilgisi” kelimesinin “ilişigi” şeklinde yazılması sözlü olarak önerilmiş, uygulamada kullanılan ibarenin öğrenilerek Teklif metnine geçirilmesi konusunda Komisyonumuza redaksiyon yetkisi verilmiştir. Askerlikle ilgili kanunlarda “ilgili” ibaresinin geçmesi nedeniyle, mevcut şekliyle korunmuştur. Madde Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Teklifin yürürlük ve halkoyunu sunulmasını öngören 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Teklifin tümü oya sunulmuş ve Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>İdris Şahin</i>	<i>İsmet Su</i>
İstanbul	Çankırı	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatoş Gürkan</i>	<i>Zelkif Kazdal</i>	<i>Uğur Bayraktutan</i>
Adana	Ankara	Artvin
Üye	Üye	Üye
<i>Semiha Öyüş</i>	<i>İsmail Aydın</i>	<i>Canan Candemir Çelik</i>
Aydın	Bursa	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Adem Yeşildal</i>	<i>Ali Özgündüz</i>	<i>Ali Aşlık</i>
Hatay	İstanbul	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Rıza Mahmut Türmen</i>	<i>Atilla Kart</i>	<i>Faruk Bal</i>
İzmir	Konya	Konya
		(Muhalif, muhalifet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Öztürk</i>	<i>Ebubekir Gizligider</i>	<i>Mustafa Hamarat</i>
Mersin	Nevşehir	Ordu
Üye	Üye	Üye
<i>Hilmi Bilgin</i>	<i>Yahya Akman</i>	<i>Fatih Çiftci</i>
Sivas	Şanlıurfa	Van

MUHALEFET ŞERHİ

AKP ve BDP Anayasa Uzlaşma Komisyonu müzakerelerinde, milletvekili yeterliliği maddesinde, seçilme yaşının **onsekize** indirilmesini ve askerlik hizmetini yapmış olma şartının kaldırılmasını teklif etmiştir.

AKP'nin amacı gençlere milletvekilliği yolunu açmak değil, askerliğini yapmamış PKK militanlarına milletvekilliği yolunu açmaktır.

Askere alınma yaşı **yirmidir**. Milletvekili seçilme yaşı **onsekize** indirildiği takdirde, **askere gitmemiş olan PKK militanlarına milletvekilliği ve dokunulmazlığa kavuşma yolu açılacaktır**.

MHP askerlik hizmetini yapmamış olanların ve terör eylemlerine katılma ve bu eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından mahkûm olanların affa uğramış olsalar bile milletvekili olamayacağını kesin bir dille belirterek AKP'nin ve BDP'nin bu teklifine karşı çıkmıştır.

Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda, bu nedenle mutabakat sağlanamamıştır, aşağıdaki şekilde tutanağa yazılmıştır. Altı çizili olan yerler ilgili partinin itirazını göstermektedir.

"Milletvekili seçilme yeterliliği

Madde 65. (1) (AK Parti ve BDP Önerisi) On sekiz (CHP Önerisi) Yirmi bir (MHP Önerisi) Yirmi beş yaşını dolduran her vatandaş milletvekili seçilebilir.

(MHP Önerisi: Askerlik hizmetini yapmamış olanlar) (MHP Önerisi: ile terör eylemlerine katılma ve bu eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından) (MHP Önerisi: affa uğramış olsalar bile)"

Milletvekili seçilme yeterliliği

Madde 65. (1) (AK Parti ve BDP Önerisi) On sekiz (CHP Önerisi) Yirmi bir (MHP Önerisi) Yirmi beş yaşını dolduran her vatandaş milletvekili seçilebilir.

(2) Aşağıda sayılanlar aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler:

(a) Türkçe okuma yazma bilmeyenler,

(b) Kısıtlılar,

(c) (CHP Önerisi: yükümlü olduğu vatan hizmetini yerine getirmemiş olanlar)

(MHP Önerisi: Askerlik hizmetini yapmamış olanlar)

(ç) Taksirli suçlar hariç toplam iki yıl veya daha fazla hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, hileli iflâs, kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, kadına ve çocuğa yönelik şiddet, işkence ve insanlığa karşı suçlardan (MHP Önerisi: ile terör eylemlerine katılma ve bu eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından) (MHP Önerisi: affa uğramış olsalar bile) biriyle hüküm giymiş olanlar

(3) Aday olmak memurluktan çekilme koşuluna bağlanamaz. Kamu görevlileri seçimlerde aday olmaları halinde aylıksız izinli sayılırlar.

(4) Hâkimler ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar, Silahlı Kuvvetler ve genel kolluk mensupları, istihbarat teşkilatlarında çalışanlar, mülki idare amirleri, büyükelçiler ve rektörler seçimlerde aday oldukları takdirde görevlerinden istifa etmiş sayılırlar.

Anayasa Komisyonu'na sunulan 23 Mart 2015 tarihli 701 sayılı Teklifte ile milletvekili seçilme yaşı 18 indirilirken **askerlikle ilgisi bulunmama** ibaresine yer verilmiştir.

AKP'nin asıl amacının PKK ile müzakerelerde verdiği tavizin gereğini yerine getirmek olduğuna göre; bu Teklifin amacını sorgulamak gerekmektedir.

Teklif, 23 Mart 2015 tarihini taşımaktadır. 7 Haziran 2015 tarihinde yapılacak olan milletvekilliği genel seçimlerinde milletvekili adaylarının Yüksek Seçim Kuruluna sunulması için son gün 7 Nisan 2015 tarihidir.

Belirtilen tarihler itibariyle Anayasa Değişikliği gerçekleşse dahi, 18 yaşını ikmal eden gençlerin milletvekilliği adaylığı için müracaatlarının Yüksek Seçim Kuruluna verileceği son güne yetiştirilmesi imkânsızdır.

Demek ki bu Teklif ile “Gençlerimize güveniyoruz, onların siyaset alanında yer almalarını istiyoruz.” gerekçesinin hiçbir akli, mantıki, hukuki ve vicdani karşılığı yoktur.

Şu halde bu teklifin iki amacı olabilir.

Birincisi: AKP, PKK ile görüşmelerinde, verdiği tavizin gereğini yerine getiriyormuş gibi davranmaktadır. Bunu yaparken de sureti haktan görünerek, MHP’nin şiddetle karşı çıktığı **askerlik yapmış olma şartını** yumuşatan bir ibare ekleyerek seçime kadar vaziyeti idare etmek istemektedir.

İkincisi ise, “Gençlere hak veriyoruz.” gerekçesiyle, 7 Haziran 2015 tarihinde yapılacak seçimlerde genç seçmenin oylarını devşirmek.

Her iki amaç da iyi niyetli değildir. İyiniyetli olmayan amaçla Anayasa değişikliği yapılamaz.

Milliyetçi Hareket Partisi gençlerimizi, Türk milletinin geleceğinin teminatı olarak görmektedir. MHP elbette gençlerimize güvenmektedir. Gençlerimizin önünü açmanın, siyasi faaliyette bulunmalarına imkân sağlamanın öncülüğünü yapmaktadır.

Teklif ile milletvekilliği yaşının onsekize indirilirken askerlikle ilişkisin bulunmaması şartı, yeni sorunlar yaratacaktır.

Askerlik çağına geldiği halde, yoklama kaçağı, bakaya, bedelli askerlikten yararlanıp, şartlarının gereğini yerine getirmeyenler, bedelli askerlikten yararlanmak için müracaat edip talebi ret edilenler, nüfusa kayıtlı olmayan saklı gibi kişilerin veya askerlik çağının dışına çıkmış olanların durumuyla ilgili yerleşmiş uygulamalar yeni yargı sorunları yaratacaktır.

Hukuk devleti ilkesi gereği olarak, yukarıdaki durumda olan kişiler haklarındaki askeri mercilerin kararlarına karşı yargı yolu açık olduğuna göre, askerlikle ilişkisi yargıya intikal etmiş olanların milletvekilliği adaylıkları belirsizliğini koruyacaktır.

Bu sebeplerle ve Komisyonda ifade ettiğim gerekçelerle Anayasa Değişikliği Teklifine muhalifim. Saygıyla arz ederim.

Faruk Bal
Konya

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GENEL BAŞKANI KONYA MİLLETVEKİLİ AHMET DAVUTOĞLU VE GRUP BAŞKANVEKİLLERİ KAYSERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ELİTAŞ, ADIYAMAN MİLLETVEKİLİ AHMET AYDIN, KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ MAHİR ÜNAL, İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MİHRİMAH BELMA SATIR VE AMASYA MİLLETVEKİLİ MEHMET NACİ BOSTANCI İLE 204 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ (2/2782)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 7/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 76 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yirmibeş” ibaresi “Onsekiz” ve ikinci fıkrasında yer alan “yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar,” ibaresi “askerlikle ilgisi bulunanlar,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde oylanır.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 7/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 76 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yirmibeş” ibaresi “Onsekiz” ve ikinci fıkrasında yer alan “yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar,” ibaresi “askerlikle ilgisi bulunanlar,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde oylanır.

